aglasem.com

FOR HARYANA CLASS 9 PREPARATION

HBSE Class 9 Sample Paper 2027 Sanskrit Marking Scheme

EXAM	YEAR	TYPE	SUBJECT
Haryana Class 9	2027	Answer Key	Sanskrit

अङ्कयोजना उत्तरसङ्केताश्च

कक्षा – नवमी

संस्कृत (2026-27)

समयः - होरात्रयम् **सम्पूर्णाङ्काः - 80**

अवधातव्यम् –

1. अङ्कयोजनायां प्रदत्तानि उत्तराणि निर्देशात्मकानि सन्ति । प्रदत्तानि उत्तराणि अतिरिच्यापि सन्दर्भानुसारम् अन्यानि उत्तराणि भवितुम् अर्हन्ति ।
2. आन्तरिकविकल्पात्मकेषु प्रश्नेषु यद्यपि स्पष्टतया निर्देशः दत्तः अस्ति यत् केवलं प्रश्नद्वयम् अथवा प्रश्नत्रयम् इत्यादिकम् उत्तरं दातव्यं तथापि यदि छात्रः अतिरिक्त-प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखति तर्हि छात्रहिताय निर्णयः कर्तव्यः। यथा पठितगद्यांशे त्रयाणां प्रश्नानाम् उत्तरलेखनम् अभीष्टं परं छात्रः यदि चतुर्णां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखति तर्हि तत्र केवलं प्रथमत्रयाणां प्रश्नानां न अपितु यानि उत्तराणि उत्तमानि सन्ति तेषां मूल्याङ्कनं करणीयम्।
3. यदि विद्यार्थिनः उत्तरलेखनसमये समुचितानां विभक्तीनां वचनानां च प्रयोगं न कुर्वन्ति तर्हि अंशतः अङ्काः कर्तनीयाः, न तु सम्पूर्णाङ्काः।
4. त्रुटिपूर्णवर्तन्यै व्याकरणात्मक-प्रयोगाय च अनुपाततः अङ्काः कर्तनीयाः, न तु सम्पूर्णाङ्काः ।
5. आंशिक-दृष्ट्या समुचितेभ्यः उत्तरेभ्यः अपि अङ्काः देयाः ।

	खण्डः 'क' अपठितावबोधनम्	**10 अङ्काः**
1.	**अपठितगद्यांशाधारित-उत्तराणि :-**	
	(अ) एकपदेन उत्तरत - **(केवलं प्रश्नद्वयम्)** क) भारतोत्तरदिशायाम् ख) हिमेन ग) हिमालय:	2×1=2
	(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत - **(केवलं प्रश्नद्वयम्)** क) हिमालयस्य रक्षणे एव भारतस्य रक्षणम्। ख) जना: तस्य पवित्रे वातावरणे स्वस्था: भवन्ति। ग) हिमालयस्य शिखराणि हिमेन आच्छादितानि सन्ति।	2×2=4

	(स) अस्य अनुच्छेदस्य कृते उपयुक्तं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत । हिमालय छात्रस्य उत्तरं दृष्ट्वा छात्रहिताय समुचितः निर्णयः करणीयः।	1
	(द) यथानिर्देशम् उत्तरत- **(केवलं प्रश्नत्रयम्)** क) (iv) क्त । ख) (iii) लट् लकार: । ग) (i) रुग्णा: । घ) (ii) षष्ठी ।	3×1=3
	खण्डः 'ख' रचनात्मक-कार्यम्	**10 अङ्काः**
2.	**पत्रलेखनम्** परीक्षाभवनम् तिथिः -- प्रधानाचार्य: महोदय:, हिसारनगरम् । (1) **माननीया:** सविनयं (2) **निवेदनम्** अस्ति यद् अहं नवमकक्षाया: परीक्षायाम् 90% अङ्कान् गृहीत्वा उत्तीर्ण: जात:। मम पूर्वविद्यालय: (3) **नवगृहात्** अतीव दूरे अस्ति। अहम् (4) **भवतां** विद्यालये विज्ञानविषये प्रवेशम् इच्छामि। कृपया भवन्त: (5) **प्रवेशं** प्रदाय माम् अनुगृह्णन्तु। सधन्यवादम्। भवदीय: शिष्य: अरुण:	5×1=5
3.	**चित्रं दृष्ट्वा रिक्तस्थानपूर्तिः** I. इदं चित्रम् **आदर्शगृहस्य** अस्ति। II. चित्रे पुत्र: पितरं **प्रणमति**। III. पिता **पुत्राय** आशीर्वादं ददाति। IV. बालिका **पुस्तकं** स्वीकरोति। V. भित्तौ वृक्षचित्रं **लम्बते**।	5×1=5

	खण्डः 'ग' पठित-अवबोधनम्	**24 अङ्काः**
4.	**गद्यांशं पठित्वा हिन्दीभाषया सप्रसङ्गसरलार्थं लिखत –** प्रस्तुतगद्यांशः पाठ-2 **"स्वर्णकाकः"** इति पाठाद् उद्धृतः। **अथवा** प्रस्तुतगद्यांशः पाठ-6 **"लौहतुला"** इति पाठाद् उद्धृतः। कस्यापि एकस्य गद्यांशस्य हिन्दीभाषया प्रसङ्गं सरलार्थं च लेखनेन 1+3=4 अङ्काः प्रदेयाः।	1×4=4
5.	**श्लोकं पठित्वा हिन्दीभाषया सप्रसङ्गसरलार्थं लिखत –** प्रस्तुतश्लोकः पाठ-8 **"जटायोः शौर्यम्"** इति पाठाद् उद्धृतः। **अथवा** प्रस्तुतश्लोकः पाठ-4 **"सूक्तिमौक्तिकम्"** इति पाठाद् उद्धृतः। कस्यापि एकस्य श्लोकस्य हिन्दीभाषया प्रसङ्गं सरलार्थं च लेखनेन 1+3=4 अङ्काः प्रदेयाः।	1×4=4
6.	**सूक्त्योः भावार्थलेखनम् :-** प्रदत्तसूक्तिषु मात्रद्वयोः सूक्त्योः भावार्थं हिन्दीभाषया लेखनेन पूर्णाः अङ्काः 2+2=4 प्रदेयाः। **अथवा** **अन्वयस्य रिक्तस्थानपूर्तिः :- (उत्तराणि)** 1) यत्नेन 2) एति 3) क्षीणः 4) वित्ततः	2×2=4 **अथवा** 4×1=4
7.	**पठितगद्यांशाधारित-उत्तराणि :-** क) अस्माभिः प्रकृतिः रक्षणीया। ख) ऋषयः वने निवसन्ति स्म। ग) वने सुरक्षितं पर्यावरणमुपलभ्यते स्म। घ) प्रकृतेः रक्षया पर्यावरणं रक्षितं भविष्यति।	3×1=3

8.	**पठितश्लोकाधारित-उत्तराणि :-** क) मूषका: तुलां खादन्ति। ख) श्येन: बालकं हरेत्। ग) तुला लौहसहस्रस्य अस्ति।	2×1=2
9.	**रेखाङ्कितपदानि आधृत्य कोष्ठकात् चित्वा प्रश्ननिर्माणं कुरुत - (केवलं प्रश्नत्रयम्)** **उत्तराणि :-** क) कस्मात् । ख) कानि । ग) कुत्र । घ) केषां ।	3×1=3
10.	प्रश्नपत्रे लिखितश्लोकान् विहाय **'शेमुषी भाग-1'** पुस्तकात् संस्कृतभाषया एकस्य शुद्धस्य श्लोकस्य लेखने 4 अङ्काः प्रदेयाः। त्रुटिपूर्णवर्तन्यै अङ्काः कर्तनीयाः।	1x4=4
	खण्डः 'घ' अनुप्रयुक्त-व्याकरणम्	**19 अङ्काः**
11.	वृद्धिसन्धेः अथवा यण्-सन्धेः परिभाषां हिन्दीभाषया उदाहरणञ्च संस्कृतभाषया लेखनेन 1+1=2 अङ्कौ प्रदेयौ।	1×2=2
12.	द्वन्द्वसमासस्य अथवा बहुव्रीहिः-समासस्य परिभाषां हिन्दीभाषया उदाहरणञ्च संस्कृतभाषया लेखनेन 1+1=2 अङ्कौ प्रदेयौ।	1×2=2
13.	करणकारकस्य अथवा कर्ताकारकस्य परिभाषां हिन्दीभाषया उदाहरणञ्च संस्कृतभाषया लेखनेन 1+1=2 अङ्कौ प्रदेयौ।	1×2=2
14.	**यथानिर्दिष्टं शब्दरूपाणि - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)** **उत्तराणि :-** क) रामेण । ख) बालकानाम् । ग) लताभ्य: । घ) कान् । ङ) मह्यम् । च) कवयो: ।	4×1=4

15.	**यथानिर्दिष्टं धातुरूपाणि - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)** **उत्तराणि :-** (क) पठावः । (ख) लिखन्तु । (ग) अगच्छः । (घ) भवेतम् । (ङ) पास्यन्ति । (च) सेवते ।	4×1=4
16.	**उचितविभक्तिप्रयोगं कुरुत। (केवलं प्रश्नत्रयम्)** **उत्तराणि :-** (क) विद्यालयं । (ख) कलमेन । (ग) बालकाय । (घ) ग्रामं ।	3×1=3
17.	**उपसर्गान् पृथक् कृत्वा लिखत। (केवलं प्रश्नद्वयम्)** **उत्तराणि :-** (क) नि (ख) प्र (ग) वि	2×1=2
खण्डः – 'ङ' पाठाधारिताः बहुविकल्पीयाः प्रश्नाः		**17 अङ्काः**

18.	**प्रदत्तवैकल्पिकचतुर्भ्यः उत्तरेभ्यः एकं शुद्धम् उत्तरं चित्वा लिखत –** **उत्तराणि :-** (क) (ii) चैकाकिनी । (ख) (i) न + इच्छामि । (ग) (ii) अव्ययीभाव: । (घ) (ii) पुस्तकानां दासा: । (ङ) (iii) नवीनम् । (च) (ii) परस्य । (छ) (iii) बालक: । (ज) (ii) पवन: । (झ) (iii) विक्रीय । (ञ) (ii) अनीयर् । (ट) (ii) 59 । (ठ) (iv) अष्टात्रिंशत् । (ड) (iii) मानव: । (ढ) (ii) नवीनाम् । (ण) (i) षष्ठी । (त) (iv) पञ्च (थ) (iii) षड्वादने	17×1=17